

Forfatter: Dalgas, Ernesto

Titel: Udrag fra Lidelsens Vej

Citation: Dalgas, Ernesto: "Lidelsens Vej", i Dalgas, Ernesto: *Lidelsens Vej*, udg. af Henrik Schovsbo, Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1993, s. 304.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-dalgalideval-shoot-idm139862322984336/facsimile.pdf> (tilgået 23. april 2024)

Anvendt udgave: Lidelsens Vej

- Jesu offerdød på korset – *Orm(en)*: larve. – *tre Visnænder*: bibelsk udtryk for traditionens hellige tre konger, Matth. 2. – *Blod og Vand*: Joh. 19,34. – *Således talte Pastor Petersen*: parodisk allusion til Friedrich Nietzsches berømteste værk *Also sprach Zarathustra* (1883-1891).
- 40 *Sjælevandringen*: den bl.a. fra Indien kendte forestilling om sjælens genfødsel, reinkarnation, efter døden. – *demonstret(de)*: give en videnskabelig fremstilling af et emne. – *David's uædige Ord*: I 2. Sam. 11 fortælles i ret usminkede vendinger, hvordan David avlede et uægteskabeligt barn med Batseba; barnet døde senere som straf fra Gud. – *Faarene og Bukkene*: Matth. 25,36.
- 41 *Svinene og Djævlene*: I beretningen i Mark. 5 uddriver Jesus en mængde onde ånder af en mand. Disse ånder fare i en flok svin, der styrter sig i Genesareth sø og omkommer. – *Visitats*: biskoppens (eller provstens) tilsynsbesøg hos en menighed eller præst. – *forløste*: uægte, fortabte.
- 42 *(spille) Mås*: ældre kortspil af et vist hasardpræg.
- 43 *den barmhjertige Samaritanen*: Luk. 10.
- 44 *første Position*: stilling, der indøves ved fægte- eller dansundervisning.
- 45 *Vaupells Krigshistorie*: der må tænkes på den da oberst O.F. Vaupells (1823-1899) *Kampen om Sønderjylland 1848-1850*. V. deltog med stor udmærkelse i denne krig. – *Ott' og fyrrer*: de da soldater i den slesvigske krig 1848-50 blev meget fejret, jf. »Den tapre Landsoldat« (se n.s. 27). – *Salveten*: ordspil på de to betydninger: servietten og frelsen (være i salveten: være frelst, i behold).
- 46 *Dermed var Alvred opgivet*: dermed var der givet frit spil. – *en svensk Konstabel fra Sverri* (...): skillingvisen (1854) »Og nu vil jeg indvi Jer i/Historien om en Person (...).«
- 47 *Censførelsens Bad*: dåben, hvis provisoriske (foreløbige) ja her opfattes som gentaget i konfirmationen.
- 49 *Lignelse*: billede. – *Seminarist*: læreruddannet, her: halvdannet person. – *Gilding(er)*: kastrat.
- 50 *suveræn og autonom*: begge udtryk betyder selvstændig. – *de syv* (...) *Menigheder*: Baggrunden er Joh. Åb. 1. Her er der en henvisning til 7 kristne menigheder, hvad der i tidens løb har fået forskellige forfattere til at opfatte stedet som symbolsk for hele kristenheden, f.eks. i et historisk forløb. Således også N.F.S. Grundtvig, der i *Christenhedens Systemer* (1854-1855) opfatter den danske menighed som den næstsidste. Den 7. og fridkommengørende i den kristelige verdenshistorie kunne muligvis komme i Indien. Dalgas lader her ironisk Pastor Petersen misforstå Grundtvig. – *det salomonske Kæteri*: se Præd. 3,19.
- 51 *Kanafilem(s) Guder*: syd- og mellemam. indianerstammer, der levede uden kontakt med områdets højkulturer, dvs. primitive folk med (set med europæiske øjne) groteske masker og gudebilleder. – *Quetzalcoatl*: opr. mexicansk gud. Hedder reutere Quetzalcohuatl. – *slog sig fra*: vendte sig fra.
- 52 *katekistere(de)*: undervise med (faste) spørgsmål og svar, jf. begrebet katekismus.